

بیشی گرفتن مجدد مصارف از منابع بودجه هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۹۵

آیین‌نامه اجرایی تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور طی مصوبه شماره ۵۳۳۷۷/ت/۷۸۸۵۶ هـ مورخ ۱۳۹۵/۷/۳ هیات وزیران ابلاغ شد. مقایسه رقم ۳۲ هزار میلیارد تومانی منابع با رقم تقریبی ۴۹ هزار میلیارد تومان مصارف پیش بینی شده در این آیین‌نامه حاکی از وجود کسری حدود ۱۷ هزار میلیارد تومان در بودجه هدفمندی یارانه‌ها در سال ۱۳۹۵ است (جدول ۱).

در تبصره بند ب ماده (۱) این آیین‌نامه میانگین سالانه قیمت گاز خانگی، تجاری و صنایع کوچک با احتساب قیمت ثابت ۱۵۰ تومان به ازای هر متر مکعب در ۸ فصل ماه گرم سال، برابر با ۹۷.۷ تومان برای هر متر مکعب در نظر گرفته شده است.

در این تبصره افزایشی برای قیمت برق در نظر گرفته نشده و مشابه سال‌های قبل سهم هدفمندی یارانه وزارت نیرو از محل فروش برق پرداخت شده به سازمان برنامه و بودجه، مجدداً به منظور حمایت از تولید برق، به این وزارت بازگردانده می‌شود.

در این مصوبه موردی برای افزایش قیمت آب نیز پیش بینی نشده و شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی موظف شده‌اند بابت فروش هر متر مکعب آب، مبلغ ده ریال به خزانه واریز نمایند.

در آیین‌نامه مذکور، حمایت از تولید، مشروط به حذف یارانه نقدی گروه‌های مشمول بند الف تبصره ۱۴ شده است که در این صورت از این محل حدود ۱.۵ هزار میلیارد تومان منابع جدید ایجاد خواهد شد. این منابع در قالب یارانه سود تسهیلات برای برخی بخش‌ها (برنامه اشتغال اقتصاد مقاومتی، بنگاه‌های کوچک و متوسط، نوسازی صنایع با رویکرد کاهش شدت مصرف انرژی) و حمایت از صنایع حمل و نقل اختصاص خواهد یافت. شرط دیگر برای حمایت (پرداخت تسهیلات، یارانه سود تسهیلات و کمک) از واحدهای کوچک و متوسط نتیجه‌گرا بودن یارانه سود تسهیلات است. یعنی در صورت اعلام عدم حصول نتیجه مورد انتظار توسط دستگاه‌های اجرایی به بانک عامل، بانک اقساط تسهیلات متقاضی را بدون یارانه سود تسهیلات محاسبه و اخذ می‌نماید. یکی از نکات مبهم این آیین‌نامه روشن نبودن نحوه اطمینان‌یابی از حصول نتیجه یا عدم آن است.

به استناد بند ب ماده ۸ این آیین‌نامه سیاست‌ها و شرایط حمایت (پرداخت تسهیلات، یارانه سود و کمک) به واحدهای کوچک و متوسط بعد از تصویب توسط کارگروه ملی موضوع بند ب ماده ۱، برای اجرا به گروه‌های استانی ابلاغ خواهد شد.

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۱- خلاصه آیین نامه اجرایی تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

اعتبار کل سال ۱۳۹۵ (هزار میلیارد تومان)	توضیح	بند	ماده	منابع و مصارف	ردیف
۲۱.۳	سهام هدفمندی یارانه‌ها از شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران	الف	۲	منابع	۱
۸	سهام هدفمندی یارانه‌ها از شرکت ملی گاز ایران	ب	۲		۲
۲.۲	سهام هدفمندی یارانه‌ها از وزارت نیرو	پ	۲		۳
حدود ۰.۵	سهام هدفمندی یارانه‌ها از شرکت آب و فاضلاب (۱۰) ریال بابت هر متر مکعب آب ^۱	ت	۲		۴
۳۲	جمع منابع				
۴۲	پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای نیازمند مشمول دریافت یارانه	-	۴	مصارف	۵
۴.۸	پرداخت به سازمان سلامت بابت بیمه نمودن افراد فاقد بیمه و کاهش پرداختی بیماران بستری شده و حمایت مالی از بیماران دارای بیماری خاص و نیازمند	-	۷		۶
۲.۲	حمایت از تولید برق	پ	۲		۷
۴۸.۸	جمع مصارف				
۱.۵۵۹	در صورت حذف افراد مشمول یارانه نقدی در ردیف ۵ (مطابق بند الف تبصره ۱۴ قانون بودجه)	-	۸	منابع	۸
۰.۴۶۸	یارانه سود تسهیلات حمایت از برنامه‌های اشتغال اقتصاد مقاومتی (کمیته امام خمینی ره، سازمان بهزیستی، بنیاد شهید و امور ایثارگران و ثبت نام عمومی)	-	۸	مصارف	۹
۱.۰۹۱	یارانه سود تسهیلات برای واحدهای کوچک و متوسط صنعتی، معدنی، کشاورزی، گردشگری، خدمات فنی مهندسی و صادراتی و یارانه سود تسهیلات، تسهیلات و کمک جهت نوسازی صنایع با رویکرد کاهش مصرف شدت انرژی و ارایه مشوق‌ها و زیرساخت‌های صادراتی و حمایت از حمل و نقل ریلی	-	۸		۱۰
					۱۱
					۱۲
۱.۵۵۹	مجموع ردیف‌های ۸ تا ۱۲				۱۳

بر اساس بندهای ۳ و ۴ بند د تبصره ۱۴ قانون بودجه ۱۳۹۵ مقرر شده است که ۱۵٪ از منابع آزادشده ناشی از حذف برخی افراد، برای حمایت از نوسازی صنایع با رویکرد کاهش شدت مصرف انرژی و ۲۰٪ از آن برای ارائه مشوق‌ها و زیر ساخت‌های صادراتی اختصاص یابد. در آیین نامه اجرایی تبصره ۱۴، رقم پیش بینی شده برای این دو مورد مصرف

۱. سهم هدفمندی یارانه‌ها از شرکت‌های آب و فاضلاب شهری و روستایی در آیین نامه ذکر نشده است. رقم برآوردی با توجه به مصرف روزانه ۱۱ میلیون متر مکعب آب در سال ۱۳۹۴ و اختصاص ۱۰ ریال به ازای هر متر مکعب آب بابت سهم هدفمندی یارانه‌ها از شرکت‌های مذکور (در آیین نامه تبصره ۱۴) محاسبه شده است.

معاونت بررسی های اقتصادی

تحت یک سرفصل و با رقم ۲۹۵.۷ میلیارد تومان در نظر گرفته شده است که در مجموع حدود ۱۹٪ از منابع آزاد شده را در بر می گیرد در حالی که وفق متن بند قانونی مصوب مربوط می باید ۳۵٪ برای مجموع این دو مورد مصرف پیش بینی می گردید (جدول ۲). طبق آیین نامه تبصره ۱۴، ۲۵۰ میلیارد تومان از رقم منابع آزاد شده برای حمایت از حمل و نقل ریلی موضوع جزء ۴ بند د تبصره ۱۴ در نظر گرفته شده در حالی که در بند مندرج در متن قانون بودجه ۱۳۹۵، این رقم برای تشویق صادرات است.

همچنین وفق تبصره ۲ بند ب همین ماده، منابع پیش بینی شده برای حمایت از صادرات غیر نفتی در چارچوب مفاد بسته حمایت از توسعه صادرات غیر نفتی مصوبه ۴ خرداد ۱۳۹۵ ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی به مصرف خواهد رسید.

در این آیین نامه آمده است که سازمان برنامه و بودجه می تواند اعتبارات مورد نیاز اجرای تبصره ۱۴ را از محل ردیف های یارانه ای بودجه عمومی تامین کند که با توجه به کاهش درآمدهای نفتی، بنظر می رسد اجرای این تبصره، بار مالی قابل توجهی بر بودجه عمومی دولت خواهد گذاشت.

جدول ۲- توزیع اعتبارات موضوع اجزاء ۲ تا ۴ بند د تبصره ۱۴ قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کل کشور

ردیف	جزء	موضوع	سقف اعتبار (میلیارد تومان)	دستگاه ذی ربط
۱	۲	یارانه سود تسهیلات برای واحدهای کوچک و متوسط صنعتی، معدنی، خدمات فنی و مهندسی و صادراتی	۳۶۳.۹	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۲	۲	یارانه سود تسهیلات برای واحدهای کوچک و متوسط کشاورزی	۹۰.۹	وزارت جهاد کشاورزی
۳	۲	یارانه سود تسهیلات برای واحدهای کوچک و متوسط گردشگری	۹۰.۹	سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۴	۳	یارانه سود تسهیلات، تسهیلات و کمک جهت نوسازی صنایع با رویکرد کاهش شدت مصرف انرژی و ارائه مشوق ها و زیر ساخت های صادراتی	۲۹۵.۷	وزارت صنعت، معدن و تجارت
۵	۴	حمایت از حمل و نقل ریلی	۲۵۰	وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت راه و شهرسازی
جمع ارقام اجزاء ۲ تا ۴ بند د			۱۰۹۱.۴	

وفق بند پ ماده ۸ آیین نامه تبصره ۱۴ دستگاه های مشمول این ماده (ستون آخر جدول ۲) مکلف شده اند هر سه ماه یکبار گزارش عملکرد اعتبارات دریافتی موضوع این ماده را به سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه نمایند.

معاونت بررسی های اقتصادی

ضمیمه - متن تبصره ۱۴ قانون بودجه ۱۳۹۵ کل کشور

در اجرای قانون هدفمندکردن یارانه‌ها مصوب ۱۳۸۸/۱۰/۱۵ به دولت اجازه داده می‌شود در سال ۱۳۹۵ منابع مالی حاصل از اصلاح قیمت کالاها و خدمات موضوع قانون مذکور تا مبلغ ۴۸ هزار میلیارد تومان و ردیف‌های یارانه‌ای این قانون با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام نماید.

الف- دولت موظف است در سال ۱۳۹۵ یارانه نقدی خانوارهایی که سرپرست آنها مشمول عناوین زیر هستند را حذف کند:

- ۱- کلیه تجار و صاحبان مشاغل آزاد که درآمد سالانه آنها حداقل ۳۵ میلیون تومان باشد.
 - ۲- نمایندگان مجلس شورای اسلامی، قضات و اعضای هیأت علمی دانشگاهها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی دولتی و غیردولتی، پزشکان و دندانپزشکان
 - ۳- کلیه کارکنان دولت و قوای سه‌گانه و شهرداری‌ها و کلیه مؤسسات عمومی و مؤسسات عمومی غیردولتی و کلیه کارکنان نیروهای مسلح و بازنشستگان کشوری و لشکری و کلیه حقوق‌بگیران و مستمری‌بگیران مشمول تأمین اجتماعی و همه دریافت‌کنندگان حقوق و مستمری بخش دولتی و غیردولتی که دریافتی سالانه آنها بیش از ۳۵ میلیون تومان باشد.
 - ۴- کلیه مدیران و اعضای هیأت مدیره و بازرسان شرکتهای دولتی و غیردولتی و وابسته به دولت و نهادهای عمومی غیردولتی و کلیه مدیران و اعضای هیأت مدیره و رؤسا و معاونان مناطق و شعب بانکها و بیمه‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری و کلیه کارکنان اشخاص حقوقی دولتی و غیردولتی که دریافتی سالانه آنها بیش از ۳۵ میلیون تومان باشد.
 - ۵- کلیه ایرانیان مقیم خارج از کشور
 - ۶- کلیه اشخاصی که در سه دهک بالای درآمدی کشور هستند و در موارد فوق، ذکر نشده‌اند.
- بعد خانوار برای بندهای ۱ تا ۴ این بند، با توجه به آیین‌نامه مذکور ۴ نفر ذکر شده است و این رقم با افزایش بعد خانوار به طور متناسب افزایش می‌یابد.

ب- این بند در اصلاحیه قانون بودجه ۱۳۹۵ حذف گردید.

ج- دریافت یارانه توسط افرادی که به موجب این تبصره استحقاق دریافت یارانه را ندارند مستوجب جریمه نقدی به میزان دو برابر مبلغ دریافتی می‌باشد.

د- در اجرای سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و تقویت تولید ملی منابع حاصل از اجرای بند (الف) این تبصره به شرح زیر هزینه می‌گردد:

- ۱- ۳۰٪ جهت یارانه سود تسهیلات اشتغال با اولویت خانوارهای تحت پوشش کمیته امداد حضرت امام خمینی(ره) و بهزیستی و ایثارگران و رزمندگان معسر و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و جوانان
- ۲- ۳۵٪ جهت پرداخت یارانه سود تسهیلات به واحدهای کوچک و متوسط صنعتی، معدنی، کشاورزی، خدمات فنی و مهندسی، گردشگری و صادراتی
- ۳- ۱۵٪ جهت حمایت از نوسازی صنایع با رویکرد کاهش مصرف شدت انرژی
- ۴- ۲۰٪ جهت ارائه مشوق‌ها و زیرساخت‌های صادراتی

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط کارگروهی متشکل از وزیر صنعت، معدن و تجارت، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ظرف مدت یک‌ماه تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ه- دولت موظف است در تشخیص خانوارهای سه دهک اول درآمدی تعداد جمعیت خانوار را مورد توجه قرار دهد.

و- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است هر سه‌ماه یک‌بار گزارش اجرای این تبصره را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ز- کلیه کسانی که واجد شرایط دریافت یارانه هستند می‌توانند به دولت اجازه دهند که یارانه آنها را به افراد نیازمند خاص یا عام یا طرح‌های عمرانی استانی انتقال دهند.

ح- این بند در اصلاحیه قانون بودجه ۱۳۹۵ حذف گردید.

ط- دولت موظف است پس از تصویب این قانون نسبت به ثبت‌نام افرادی که موفق به ثبت‌نام برای دریافت یارانه نشده‌اند اقدام و پس از ثبت‌نام نسبت به پرداخت یارانه آنان اقدام کند. ثبت نام در فرمانداری‌ها انجام می‌شود.